

Te ka gou pō la teak kōa' ne vāi ne masā' ta ma COVID-19 ne booster 'e av 'eseat ma?

'O, 'āe pō se' ma. Kat a'noa ra la vas'āk 'ou la teak ne vāi 'i. Nōnō ka 'āe kat seminte teak ra, iā tē leleit la sājio' ne 'āe la pō la teak 'ou kōa' ne vāi ne COVID-19 ne booster 'e av 'eseat ma ne 'āe la teak 'ou kōa' ne vāi ne masā' ta. 'Ou la noh sok'āk ne kōa' ne vāi tāe tē pumuet ne la nā se 'āe ta pāreag leleit la matā'ua 'āea.

Aier'ākiag ta

'E 2022, te' ne famōr ne fāu 65+, ne 55 se rere ma kājina Māori ne Pasefiket, tāe aier'āk la pō la teak 'e vāi ne masā' ta ka kat tōg 'e ra. Kōa' ne vāi ne masā' ta kat tōg 'e ra nōnō ka 'āe 'ef mafuā ne ma 'ou 'afaf fakfor ne pō ma roa fakse 'afaf ne suāk ta ne 'afaf ne fātmanava ma se lelea' ne fāu 4 ne mea'mea' se' ne kop ma sur'āk se hāspete hūn se ta 'afafat, fakse se hununuāk ta.

Ka gou la pō la teak 'otou kōa' ne masā' ta ka kat tōg 'e ra?

'Āe la pō se' ma la teak 'ou kōa' ne vāi ne masā' ta ka kat tōg 'e ra 'e 'ou tāk ne kājinohoag ta. 'E koroa tōg'āk vāi 'e 'on rerege la nā tape' ma ka kat tōg 'e ra se teak ne vāi ne masā' ta. Se ta pāreag leleit teak 'ou kōa' ne vāi ne masā' ta 'e avat ma ne vāi te'is sāe la teak.

'Ou la rāe ma 'inea ne ut tes ta 'el se 'āe la teak'ia 'ou kōa' ne vāi ne masā' ta ne pō ta rogrog hoi'āk se muā sākior se ut te'is health.govt.nz/flu ne he' se Healthline 'e 0800 611 116

Matā'ua 'āe ma 'ou kājinohoag ta 'e av matit te'

Nōnō ka 'āe fāu 65+, ne 55 se rere ka 'āe le' Māori ne Pasefiket, av pāu heta te' la teak 'ou **VĀI NE MASĀ' TA KA KAT TŌG** 'e ra

FLU 2022

‘E av ne famör ne noh ‘e Aotearoa la kamāt s̄ai ‘e noh pū‘atāat ‘e laloag ne ‘oris k̄au‘āpiga, ma ‘on ti‘ut se ‘oris la pō ‘e masā’ ta. Sal ne pärea famori ‘e ‘afaf mamāru fak se k̄ap‘āk ne masks ma sor a‘fuamamaū ne si‘u rē ma masā’ ta mea‘mea’ se’ on forāsit Niu Sirāgi ‘e laloag ne f̄au ruā ne ofiof, ‘on fūāga ne‘ne’ ne ‘os pure‘aga la t̄aria raksa’ ne masā’ ta mea‘mea’ se’ ma kat fak ra se av ta. Hoi‘āk, ‘e ‘os la säeag ne ‘os hanue te‘is la pō la famori la surum ‘e hanuā tū, ‘is tāla räe se k̄ainag tui fo‘ou ne masā’ ta ne la forās ‘e ‘os laloag pure‘aga.

Teak ne kōa’ ne masā’ ta t̄ae ‘ou päreag ti‘ut ka kat ‘es togit ra se iris ne kop ma la pō vavhiān ‘e masā’ ta. Ta ‘on‘on t̄ēt iā tē pumuet la la pärea ma mat̄a‘ua ‘äe ‘e pō ne masā’ ta ‘e teak ne kōa’ ne v̄ai ne masā’ ta ‘e te’ ne f̄au ‘i ‘e av het ma ne ‘äe pō la teak.

Ka tes ta masā’ ta (influenza)?

Masā’ ta ‘eagle‘ea la t̄au sun ne t̄au matit ma t̄ā‘mana. Iā la pō se’ ma la mah ma la rē la famori la ‘afaf p̄au. ‘E av ne masā’ ta la mah p̄au famori la pō se’ ma la sur‘āk se h̄aspēt ta la noh karāu – a‘ti se’ nōnō ka ‘äe f̄au 65+, ne 55 se rere ka ‘äe famör Māori ne Pasefiket, ne ‘äe le’ mea‘me‘at, ne ‘äe ‘ef mafuā, ne ma ‘afaf fakrorot ‘e ‘on ‘ihete’, fakse ‘afaf ne fatmanava ne ‘afaf ne suāk ta.

‘E av ‘e ‘on rerege la pō se’ ma la pef̄a‘it la sok – ‘el se’ ma la famör 500 al ‘e reko masā’ ta ‘e te’ ne f̄au ‘i.

Ka gou la pärea ma mat̄a’ tapen goua ‘e pō ne masā’ ta?

Teak ne kōa’ ne v̄ai ne masā’ ta ‘e te’ ne f̄au ‘i t̄ae sal pumuet la pärea ma mat̄a‘ua ‘äea ma ‘ou k̄aunohoag ta ma kat t̄ög ‘e ra nōnō ka ‘äe f̄au 65+, ne 55 se rere ma famör Māori ne Pasefiket. ‘Inea ne tese ‘e ‘ou m̄aur fakforo ne ‘ou nohnoho, v̄ai ne masā’ ta la pō se’ ma la pärea ma mat̄a‘ua ‘äe ‘e pō ne masā’ ta ne forās‘āk ne masā’ ta.

Tē hoi‘ākit teak ne kōa’ ne v̄ai ne masā’ ta kal a‘fūmou‘āk p̄au ra se ‘äea, ‘äe kal pō ‘e ra ‘e masā’ ta, ka v̄ai ta la nā se ‘äea päreag ti‘ut nōnō ka ‘äe la pō ‘e masā’ ta. Ma ‘äe kal pō ‘e ra ‘e masā’ ta ‘e teak ne v̄ai ta – v̄ait ne a‘es‘ao‘āk ‘e Niu Sirāgi kat ‘es ra masā’ ta ‘e ‘on laloga.

Ka tē raksa’ tes ta gou kop ma la pō ‘e teak ne v̄ai ne masā’ ta?

Pōag ne ta tē se leleit ‘e v̄ahiāg ne teak ne ‘ou kōa’ ne v̄ai ne masā’ ta, iā kel‘āk ne ‘ou laloag foro garue a‘lelei se t̄ariāg ne v̄ai ta. ‘E v̄ahiāg ne teak ne ‘ou kōa’ ne ‘ou v̄ai ta ‘äe kop ma la agt̄au ma rū, mamal, ne miā ‘e utut ne v̄ai ta kō‘āk sin, foro jav ma rū, t̄au sun ma a‘f̄ai ka kat ne‘ne’ ra ne f̄aiāk. Tē se lelei ma‘oit ne la agt̄au ma kop ma kal noh roa ra.